

# REFERAT Klima og Miljøudvalget d. 16-09-2024

**Mødedato** Mandag d. 16. september 2024 kl. 16:00

**Mødested** Mødelokale 273, Rådhuset, Rådhusvej 8, 4180 Sorø

# Indholdsfortegnelse

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Godkendelse af dagsorden.....                                                                     | 3  |
| Meddelelser.....                                                                                  | 4  |
| Drøftelse af mødeplan for Klima og Miljøudvalget for andet halvår af 2024, samt udkast til mødepl | 5  |
| Anden status for Sorø Kommunes DK2020 Klimahandleplan - 2024.....                                 | 6  |
| Første drøftelse af prioritering af klimatrappen for 2025.....                                    | 10 |
| Underskriftsark.....                                                                              | 12 |

## **Punkt 65: Godkendelse af dagsorden**

00.01.00-G01-7-22

### **Sagens gang**

Klima og Miljøudvalget.

### **Indstilling**

**Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:**

1. Dagsorden godkendes.

### **Beslutning**

Godkendt.

## **Punkt 66: Meddelelser**

00.01.00-G01-8-22

### **Kort resumé**

Meddelelser og informationer fra udvalgsmedlemmer og centre gives på mødet til udvalgets orientering.

### **Sagens gang**

Klima og Miljøudvalget.

### **Indstilling**

#### **Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:**

1. Meddelelser tages til efterretning.

### **Beslutning**

Taget til efterretning.

# **Punkt 67: Drøftelse af mødeplan for Klima og Miljøudvalget for andet halvår af 2024, samt udkast til mødeplan for 2025**

00.01.00-P00-9-22

## **Kort resumé**

Til drøftelse fremlægges mødeplan for Klima og Miljøudvalget for andet halvår af 2024, samt udkast til mødeplan for 2025.

## **Sagens gang**

Klima og Miljøudvalget.

## **Indstilling**

### **Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:**

1. Klima og Miljøudvalget drøfter mødeplanerne.

## **Beskrivelse af sagen**

Klima og Miljøudvalget (KMU) drøftede på møde den 4. juni 2024 to sager om henholdsvis:

- Punkt 61: Samlet opfølgning på de afholdte dialogmøder med de stående udvalg.
- Punkt 62: Drøftelse af mål for Klima og Miljøudvalgets arbejde i den resterende del af valgperioden.

Med dette afsæt, og de indspil der blev givet på mødet den 4. juni, fremlægges hermed mødeplan for andet halvår af 2024, samt et udkast til mødeplan for Klima og Miljøudvalget i 2025. Mødeplan for 2024 er vedlagt som bilag 1. Udkastet til mødeplan for 2025 er vedlagt som bilag 2.

KMU udtrykte på mødet d. 4. juni et ønske om en ny runde dialogmøder med de stående udvalg, samt at der afholdes et temamøde om klima i kommunalbestyrelsen i starten af 2025, hvor alle udvalg får mulighed for at præsentere deres arbejde med klima med udgangspunkt i DK2020 Klimahandleplanen for Sorø Kommune. Eventuelt suppleret af et vidensoplæg fra en spændende ekstern oplægsholder.

Mulighederne for ovenstående er efterfølgende blevet afsøgt, og der er opbakning til afholdelse af et temamøde som foreslået om klima i kommunalbestyrelsen i maj 2025. Forud for temamødet bedes alle de stående udvalg forberede deres indlæg på temamødet, som igangsættes via en fælles sagsfremstilling til de stående udvalg, hvor temamødet og udvalgenes opgave på temamødet konkretiseres nærmere. Klimasekretariatet er tovholder på den fælles sagsfremstilling, som forventeligt behandles i fagudvalgene ultimo 2024. Afholdelse af temamødet, med en forudgående forberedelse i fagudvalgene, tænkes således at erstatte en ny runde af dialogmøder med de stående udvalg.

## **Beslutning**

Mødeplanen drøftet og taget til efterretning.

## **Bilag**

Bilag 1 KMU - Møde og aktivitetsplan andet halvår af 2024

Bilag 2 Udkast KMU - Møde og aktivitetsplan 2025

# Punkt 68: Anden status for Sorø Kommunes DK2020 Klimahandleplan - 2024

00.01.00-P00-8-23

## Kort resumé

Sorø Kommunes DK2020 Klimahandleplan blev godkendt af C40 i juni 2022 efter forudgående godkendelse i Sorø Kommunalbestyrelse. Arbejdet med implementering af planens indsatser blev påbegyndt umiddelbart efter sommerferien 2022. Det er med planen besluttet, at der udarbejdes en statusopfølgning hvert år på indsatsniveau. Med denne sag fremlægges den anden statusrapport på klimahandleplanens fremdrift. På mødet den 16. september deltager administrationen med et oplæg om status på fremdriften på klimahandleplanen.

Sagen forelægges efterfølgende for Natur, Teknik og Planudvalget.

## Sagens gang

Klima og Miljøudvalget.

## Indstilling

### Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Status for DK2020 Klimahandleplanen september 2024 tages til efterretning.
2. De foreslåede nye tiltag i 2024 tilføjes DK2020 Klimahandleplanen med et tillæg for 2024.

## Beskrivelse af sagen

Sorø Kommunes DK2020 Klimahandleplan blev godkendt af C40 i juni 2022 efter forudgående godkendelse i Sorø Kommunalbestyrelse. Arbejdet med implementering af planens indsatser startede således umiddelbart efter sommerferien 2022, understøttet af klimakoordinatorfunktionen i fagcenter Teknik, Miljø og Drift samt det politiske § 17 stk. 4 udvalg - Klima og Miljøudvalget.

Det er med planen besluttet, at der udarbejdes en statusopfølgning hvert år på indsatsniveau med første opfølgning juni 2023, og anden opfølgning september 2024, og at evaluering af indsatser med genberegning af klimascenarie sker hvert 4. år - første gang i 2026.

### *Status 2024*

Med DK2020 Klimahandleplanen blev der udarbejdet to tiltagskataloger - ét for CO<sub>2</sub>-reduktion og klimaneutral kommune, og ét for klimatilpasningsindsatser.

Tiltagskataloget for CO<sub>2</sub>-reduktion omfatter i alt 74 indsatser fordelt på 8 sektorområder. Yderligere 7 tiltag blev besluttet tilføjet klimahandleplanen ved den første statusopfølgning i juni 2023, således at tiltagskataloget for CO<sub>2</sub>-reduktion nu i alt rummer 81 indsatser.

Tiltagskataloget for klimatilpasning rummer i alt 24 indsatser fordelt på 5 temaområder.

Status på klimahandleplanens fremdrift september 2024 i forhold til de tiltag der vedrører CO<sub>2</sub>-reduktion er vedlagt som bilag 1. I bilag 2 er vedlagt status på de tiltag der vedrører klimatilpasning.

Realiseringsarbejdet har nu været i gang i godt to år.

I det andet år med realisering af klimahandleplanen er indsatserne fra første år fortsat, ligesom yderligere er kommet til. I det andet år har der således primært været fokus på følgende indsatser:

#### *På det strategiske plan:*

- Der har været afholdt politiske dialogmøder mellem Klima og Miljøudvalget og de stående udvalg med det formål at fremme fokus på klimadagsordenen i Sorø Kommune for alle politikområder.
- Vision 2026: Der har været afholdt to temamøder i kommunalbestyrelse med fokus på visionens fremdrift, og hvor klima har været på dagsordenen, henholdsvis:
  - Den 22. november 2023: Opfølgning på tema 4: Sammen om styrket klimainsats og biodiversitet.
  - Den 6. marts 2024: Sammen om det gode erhvervsklima – herunder med fokus på virksomhederne fokus på at reducere udledningen af CO<sub>2</sub> på vej mod målet om 70 % reduktion i 2030 og neutralitet i 2050.

#### *Eksempler på konkrete indsatsområder der fortsættes fra første til andet år – status på indsatsernes fremdrift fremgår af bilag 1:*

- Yderligere udrulning af fjernvarme/Varmeplan
- Etablering af solcelleanlæg
- Udtagning af lavbundslande (særligt ift. CO<sub>2</sub>-reduktion, men også som klimatilpasningstiltag)
- Forslag til Energifpolitik for Sorø Kommunes egne bygninger – herunder energioptimering af kommunale bygninger
- Affaldsplanlægning
- Etablering af ladestander
- Erhvervs-bæredygtighedskonsulent under Sorø Erhverv, hvor en lang række initiativer er igangsat i samarbejde med Sorø Erhverv Bæredygtighedspanel.
- Klimatilpasning – herunder kloakseparering, optimering af regnvandsbetingede udløb, og lokal afledning af regnvand (LAR).

#### *Eksempler på indsatsområder fra klimahandleplanen som er blevet påbegyndt i andet år – status på indsatserne fremdrift fremgår af bilag 1:*

- Iværksættelse af rammeplan for klimavenlig adfærd - fokus på borgerinvolvering og klimaformidling
- Flådestyring – forberedende arbejde, fleet manager starter 16.9.24.
- I starten af 2024 var busdriften i udbud – kørslen med elbusser påbegyndes i 2026. Skolekørslen kører som kommunebusser fra start 2026, disse busser kører fortsat på diesel.
- Samkørsel – der er indgået kontrakt med Nabogo med driftsstart d. 1. april 2024.
- Bæredygtige indkøb og udbud – er påbegyndt efter sommerferien 2024.
- Børn og Unge: Der arbejdes aktivt med en række klimatiltag i både skoler og daginstitutioner som er udfoldet beskrevet i bilag 3 og bilag 4.
- Grøn rådhuskantine – udviklingsprojekt ved Meyers køkken med fokus på økologi og minimering af madspild.
- (Ansættelse af en energirådgiver: Der er fremsat budgetønske til budget 2025, hvor udgangspunktet er at stillingen samfinansieres med AffaldPlus).

#### *Opmærksomhedspunkter*

Der er to indsatser, som skulle have været igangsat i 2024, der er i rød i forhold til såvel den planmæssige fremdrift, samt ift. målopfyldes, det drejer sig om indsatserne:

- Nedsættelse af klimaforum og klimaambassadørnetværk
- Grøn mini-projektleder uddannelse for medarbejdere i Sorø Kommune

Hertil kommer fem indsatser som er i rød ift målopfyldelsen, det drejer sig om indsatserne:

- Flere cykelstier – sammenhængende stinet i Sorø Kommune
- Skovrejsning – plangrundlag – private lodsejere
- Partnerskab med landbruget
- Dialog med landbrugs om bæredygtig omlægning
- Bæredygtige indkøb og udbud

Status på klimahandleplanens fremdrift beskrives uddybende ved oplæg fra administrationen på Klima og Miljøudvalgets møde den 16. september.

### *Nye indsatser*

Det foreslås at 3 nye indsatser tilføjes DK2020 Klimahandleplanen som et tillæg for 2024. Disse fremgår af bilag 5, og vedrører etablering af batteriparker, klimavenlig asfalt og 10 års plan for sammengravning ift. fjernvarme, kloakseparering mv.

### *Klimatilpasning*

På klimatilpasningsområdet er der også generel god fremdrift, herunder i forhold til:

- Separering af kloaksystemer.
- Optimering af regnvandsbetingede udløb (RBU'er).
- Fortsat fokus på håndtering af oversvømmelsesrisiko i kommune-, lokal- og spildevands- planlægning.
- Lokal afledning af regnvand (LAR).
- Fremtidens grundvand – jordforureningsområdet

Se bilag 2 for beskrivelse af fremdriften på tiltag i forhold til klimatilpasning.

### *Klima og Miljøudvalgets rolle i DK2020 arbejdet*

På det politiske niveau har Klima og Miljøudvalget en særlig rolle i forhold til at drive DK2020-klimahandleplanen frem. Her har udvalget det første år haft fokus på vidensindsamling omkring de store temaer under DK2020-klimahandleplanen, samt dialog med administrationen om implementering af planen, herunder drøftelse af principper for grønne indkøb, energioptimering i de kommunale bygninger og bæredygtigt byggeri. I andet halvår af 2023 og første halvår af 2024 er udvalget gået ind i en fase, hvor især dialogen med de stående politiske udvalg har været central. Ligesom borgerinvolvering og understøttelse af lokal klimahandling og klimavenlig adfærd har været i fokus i 2024. I 2024 er arbejdet med at skabe Grønne Nabofællesskaber blevet igangsat med et mål om at sætte gang i konkrete borgerdrevne klimaprojekter, ved fx at opstarte en repair cafe eller andet. Til at etablere og arbejde med Grønne Nabofællesskaber er der indgået aftale med DemocracyX om bistand, som har ansat en lokal organisator på 15 timer ugentligt til at understøtte indsatsen i Sorø Kommune. Ligeledes er der tre klimacafeer undervejs som bl.a. afholdes i samarbejde med lokalråd og foreninger og hvor repræsentanter fra Klima og Miljøudvalget også deltager i planlægningen. Klimacafeerne har til formål at skabe dialog og fællesskab omkring den grønne omstilling.

## **Kobling til Vision 2026**

Sorø Kommunes klimamål for CO<sub>2</sub>-reduktion og klimatilpasning er bærende for Tema 4 i Vision 2026 "Sammen om styrket klimainsats og biodiversitet.

## **Beslutning**

Punkt 1: Taget til efterretning.



Punkt 2: De nye forslag tilføjes Klimahandlingsplanen.

## **Bilag**

Bilag 1 Anden statusrapport for CO2-reduktion - DK2020 Klimahandleplanen for Sorø Kommune - september 2024

Bilag 2 Status på klimatilpasningstiltag i DK2020 Klimahandleplanen for Sorø Kommune - september 2024

Bilag 3 Oversigt over skolernes indsatser i forhold til arbejdet med den grønne omstilling, august 2024

Bilag 4 Dagtilbudsområdets arbejde med grøn omstilling august 2024

Bilag 5 - Forslag til nye indsatser i klimahandleplanen 2024

# Punkt 69: Første drøftelse af prioritering af klimatrappen for 2025

00.01.00-P00-9-22

## Kort resumé

I 2025 tages det sidste trin på klimatrappen som hermed kommer op på det sidste trin på i alt 2,000 mio. kr. Heraf er 1,000 mio. kr. ved tidligere beslutninger disponeret til henholdsvis klimakoordinator og udtagning af lavbundsjord/lønkroner. I 2025 er der hermed 1,000 mio. kr. i frie midler til prioritering. Klima og Miljøudvalget drøfter på mødet en første overordnet prioritering af midlerne for 2025.

Forslag til den endelige prioritering af midlerne for 2025 behandles i Klima og Miljøudvalget den 21. oktober 2024, hvorefter sagen går videre som en beslutningssag til Natur, Teknik og Planudvalget den 27. november 2024.

## Sagens gang

Klima og Miljøudvalget

## Indstilling

### Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

- 1. Udvalget tager en første drøftelse af prioritering af midlerne fra klimatrappen i 2025.

## Beskrivelse af sagen

*Klimatrappen 2022-2026/og frem*

Med budget 2022-2026 er der afsat midler til udarbejdelse og implementering af DK2020 Klimahandleplanen for Sorø Kommune ud fra følgende klimatrappe: 0,500 mio. kr. i 2022, 1,000 mio. kr. i 2023, 1,500 mio. kr. i 2024 og 2,000 mio. kr. i 2025- 2026 og frem (såfremt prioriteringsforslaget om at afskaffe klimamidlerne ikke beslutes ved Budget 2025).

Midlerne kan gå til såvel til konkrete tiltag som til medarbejderressourcer.

I 2022-2026 er der årligt disponeret 0,500 mio. kr. af klimatrappen til varetagelse af klimakoordinatorfunktionen ved fagcenter Teknik, Miljø og Drift og igangsættelse af konkrete initiativer understøttet af klimakoordinatorfunktionen. Endvidere er der i 2023-2026 disponeret 0,400 mio. kr. i 2023 og 0,500 mio. kr. i 2024-2026 til indsatsen for udtagning af lavbundsarealer/lønkroner.

Budgetmidler og disponerede midler fra klimatrappen fremgår af skemaet nedenfor:

|                   | 2022  | 2023   | 2024  | 2025  | 2026  |
|-------------------|-------|--------|-------|-------|-------|
| Midler i mio. kr. | 0,500 | 1,000* | 1,500 | 2,000 | 2,000 |

## Disponeret

- Klimakoordinator/lønkr. 0,500 0,500 0,500 0,500 0,500

|                                |   |       |       |                   |                   |
|--------------------------------|---|-------|-------|-------------------|-------------------|
| • Udtagning af lavbund/lønkr.  | - | 0,400 | 0,500 | 0,500             | 0,500             |
| • Borgerinddragelse            | - | 0,100 | 0,500 | (fortløbende...)? | (fortløbende...)? |
| Rest til fremtidig disponering | 0 | 0     | 0     | 1,000             | 1,000             |

\*I 2023 blev der reduceret med 0,100 mio. kr. så der kun var 0,900 mio. kr. i budgettet det år.

*Første drøftelse af prioritering af de frie midler på 1.000 mio. kr. i 2025*

*Fortsættelse af indsatsen i forhold til klimavenlig adfærd – borgerinvolvering og klimaformidling (0,500 mio. kr.)*

Med klimatrappen for 2024 blev der prioriteret i alt 0,500 mio. kr. til indsatsen i forhold til en klimavenlig adfærd med fokus på borgerinvolvering og klimaformidling. Indsatsen i år 1 er kommet godt i gang, og der er lagt vigtige trædested for den fortsatte indsats. Det foreslås, at der også i 2025 prioriteres 0,500 mio. kr. til den borgerrettede indsats, som udfoldet er beskrevet i bilag 1.

I 2024 er arbejdet med at skabe Grønne Nabofællesskaber igangsat. Grønne Nabofællesskaber skal sætte gang i konkrete borgerdrevne klimatiltag. Til at etablere og arbejde med Grønne Nabofællesskaber er der i 2024 indgået aftale med DemocracyX om bistand. I aftalen er det tilkendegivet, at der søges midler til en forlængelse af aftalen for 2025-2026 på i alt 0,149 mio. kr. årligt.

*Øvrige forslag*

I bilag 1 indgår ligeledes indspil til prioritering af de øvrige 0,500 mio. kr. i 2025.

De primære forslag går på:

- Forberedelse og afvikling af Folkemøde Sorø 2025, med forslag om klima som overordnet tema
- Tiltag i klimahandleplanen som det endnu ikke har været muligt at prioritere, eller som har behov for yderligere ressourcer.
- Midler til udbud/afdækning af behov for ladestandere til el-cykler.

## Beslutning

Punktet drøftet.

## Bilag

Bilag 1 Indspil til prioritering af klimatrappen for 2025

## **Punkt 70: Underskriftsark**

00.01.00-G01-9-22

### **Kort resumé**

Punkt til godkendelse af referat.

### **Beslutning**

Godkendt.